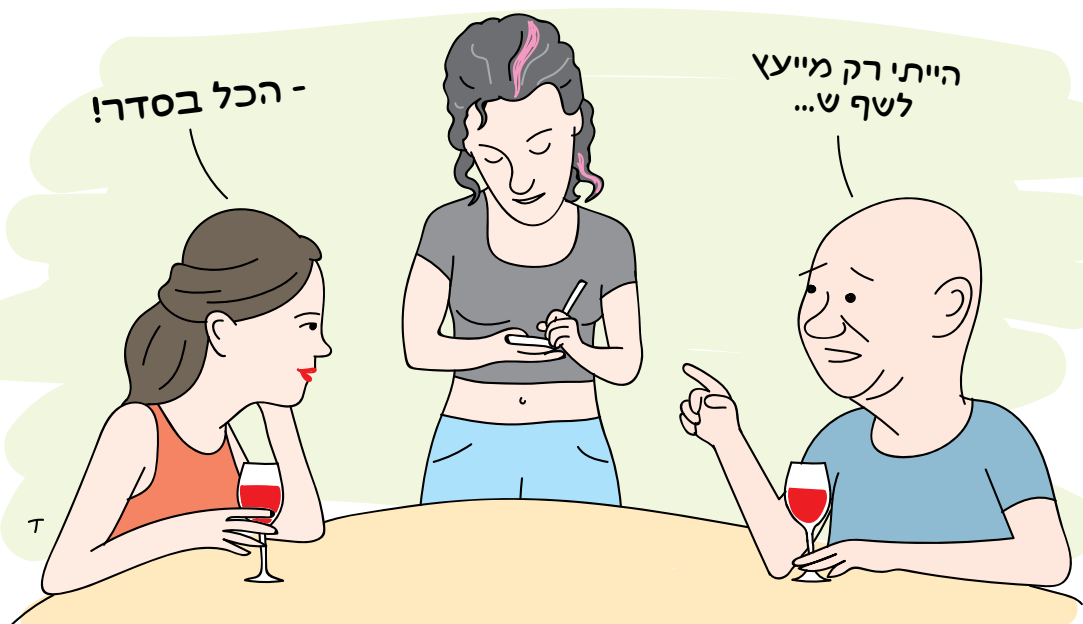

יאייר ניצני מרים גבה

אחיתופל בע"מ

הייתם מזהירים אנשים זרים ברחוב מפני טעות מרה שהם עומדים לעשות? הנה עצה שלי

איור: טל לזר

גם כשאני רואה מישהי שמרוב ניתוחים פלסטיים כבר אין לה יכולת הבעה ושפתיה עומדות להתפקע, בא לי להגיד לה שלמרות שאני נטול סמכות רפואית ולי עצמי יש שלושה סנטרים, לדעתי היא כבר יפה מספיק ואפשר לעצור פה. כשאני רואה גבר חובש פאה נוכרית או מושגל שיער שחור מטורקיה, מתחשק לי לתפקד כיועץ לענייני פד' חות, לקרוא לו וללחוש: "אח יקר – על מי אתה מנסה לעבוד פה?"

לפני הקורונה ביקרנו במסעדה חדשה, שטוב היה אילולא נפתחה. השף הזכיר לי באיכות בישוליו את עצמי – כלומר, מספיק בקושי להכין חביתה. מובן שעד סוף הארוחה, שבה היינו השולחן המאוכלס היחיד, היה לי נאום ייעוץ מוכן על כך שעוד לא מאוחר לשנות את הייעוד של המקום למסך או לתחנת דלק. אבל מבט קצר מרעייתי הבהיר לי שטוב אעשה אם אשתוק.

אין לי ספק שהעצות שלי יכולות לתרום הרבה לחברה ולקדם את האנושות כמה צעדים קדימה. עם זאת, מכיוון שרובן אינן פרודוקטיביות ומתמקדות בעיקר במה לא טוב ובמה לא כדאי לעשות, לקח זמן עד שמצאתי מודל כלכלי שיצדיק אותן.

הבנתי שמכיוון שמדובר בעיקר בעצות שליליות שנוי עדו למנוע מאנשים, למשל, לקנות דברים – יהיו בעלי עסקים שישמחו לשלם לי כדי שאפסיק לייעץ ללקוחות שלהם. בעלי חנויות הבגדים, אביזרי הספורט או חיות המחמד הרי יעדיפו לשלם לי כדי שאפסיק להסתובב ליד החנויות ולגדנר ללקוחות, ופשוט אשתוק.

נועצתי שוב ברעייתי, ושאלתי אותה אם לדעתה יש פה סטארטאפ ופיצוח כלכלי. נדמה לי שהרעיונות הרבייליים שלי קצת נמאסו עליה, והיא העדיפה להפנות אותי לחבר שהוא יועץ ארגוני וכלכלי וגם בוגר לימודי פסיכולוגיה, כך שהוא יוכל לבחון על הדרך אם אני זקוק לטיפול.

החבר שמע על הרעיון שלי ואמר שעסק אין פה, ואין מצב שאנשים ישלמו כדי שאפסיק לייעץ. מצד שני, טיפול פול פסיכולוגי לאחר כמוני יכול להימשך שנים. "טיפול יעלה לך המון כסף", הוא אמר, "עדיף שתמשיך לבלבל את המוח לאחרים, זה הרבה יותר זול. מקסימום זה יעלה לך באיזה ראשייה מדי פעם".

yairn@israelhayom.co.il

בעומדי מחוץ לבית קולנוע, כשאני רואה זוג מתלבט אם לרכוש כרטיסים לסרטו עטור השבחים של הבמאי השבדי יולפס פרקינפלץ "שתיקות של שניים בחדר", בא לי להגיד להם שעדיף לוותר, ראיתי את הסרט (או לפחות את חצי השעה הראשונה שלו), שאכן מדובר בשניים ששותקים בחדר במשך שעה ו-20 (וב-20 צופים שנוחרים באולם), ושאלם אתם בעניין של אווירה שבדית, עדיף כבר ללכת לאיקאה, לפחות שם הזוגות לא שותקים אלא צועקים אחד על השני בוויכוח אם לקנות כוננית.

בטוח שגם לכם קרה שעמדתם בחנות למוצרי ספורט וראיתם אדם שעומד לרכוש הליכון יוקרתי, וממש עצ' רתם את עצמכם מלהגיד לו "עצור!". הרי ניסיון החיים כבר לימד אתכם שהשימוש היחיד של המכשיר הזה יהיה כמתלה לבגדים, וגם אופני המרוץ ב-30 אלף שקלים לא יביאו אותם לטור דה פראנס – מקסימום לעליות בכר' מל הצרפתי, או לבודיעם. נעלי הריצה היוקרתיות שהוא עומד לקנות יתיישנו בארון בזמן שהוא ממשיך לרוץ מהספה למקרר, וההרשמה למכון הכושר תסתיים בשני ביקורים בלבד.

עם יד על הלב: ביום שישי בערב, כשמתחילה בסלון שיחה על התארגנות לנסיעה בשבת בבוקר לאיזה אגם שכנראה אין בו מים אבל יש בו ים של יתושים ב-40 מעלות – לא בא לך להגיד לכולם: "עצור! אני מייעץ לכולנו לישון עד 10 במ' זגן ולא לצאת לשום מקום" או שזה רק אני?

אני ממש לא מומחה לאסתטיקה, אבל לא פעם, כשמי' שהי שאני לא מכיר יושבת בכיסא לידי בחוף הים ומספרת לחברתה שהיא מתכוונת לקעקע על עצמה קופידון, ואולי גם את שמו של החבר שלה על הציץ, הגברת הראשונה מחזיקה לי את הברך חזק עד כאב, כי היא יודעת כמה מתחשק לי לפנות לגברת קעקוע, להגיד "סליחה שאני מתערב", ואז להתערב ולהסביר לה שכשהיא תגיע לגיל 60, הקופידון כבר ייראה כמו הנכד שלה, והחבר המקועקע כבר יספיק לברוח לקריביים עם החברה שלידה, כשהוא משאיר לה חובות וקעקוע מקומט.

לאחרונה מצאתי את עצמי מתלבט בסוגיה

פילוסופית: האם עלי לתרום מהידע שצברתי במהלך חיי ולחלוק אותו עם אנשים זרים שאני רואה ברחוב ושלד' עתי עומדים לעשות טעות מרה, או שאני צריך להעדיף את עקרון הפרטיות, להימנע מדחיפת אפי לעניינם של אחרים ולהשאיר אותו תחוב מאחורי המסיכה.

אף שתמיד ידעתי שרעתי לא מעניינת אף אחד, עם השנים פחתה אצלי הבושה בקשר לתהייה מה יגידו עלי. ויתרתי על ה"קוליות" שאופיינית לטיפוסים קורקטיים ולא מתערבים, וגבר בי הרצון להיכנס לעמדת היועץ. לא פעם שיתפתי בעניין את הגברת הראשונה (גם היועץ צריך להתיעץ), תהיתי מה היא חושבת בעניין העצות שאני משתוקק לתת ליקום ולתושביו, והיא בתגובה תלתה בי מבט השמור לטיפוסים לא ממש אפויים ויעצה לי להפסיק לתת עצות ולהתרכז בחיים שלי.

אבל בעולם שמלא ביועצי תקשורת, יועצים משפ' טיים, יועצי מס, יועצות הנקה ויועצים ארגוניים (שבאמת מייעצים לך לאיזה סוג של יועץ כדאי לך להפוך), הגיע הזמן להיעזר גם ביועצים שמבינים בתחומים הבאמת חשובים של החיים. כאלה שאולי לא למדו את מקצוע הייעוץ, אבל נהנים מניסיון חיים ארוך ויקר ערך.

למשל, כשאני רואה ילד כוכה בכי מר ללא דמעות וצור' רח שהוא רוצה ארטיק, ואת אמו הצעירה נבהלת מהבכי, ממחרת להרים אותו על הידיים ולרוץ לקיוסק כדי לנטרל את הבעיה בגלידה בגודל של בימבה – יש לי המון עצות לתת לה בכל הקשור לסמכות הורית, לדחיית סיפוקים, לצריכת סוכר ולנזקים לעמוד השדרה כתוצאה מהר' מת ילדים. תובנות שרכשתי ולמדתי על בשרי ועל גבי, וששמח לתרום לה בכיף כבעל ניסיון וכנודניק כרוני.

כשאני עומד ליד חנות חיות ורואה הורים שעומדים לרכוש לילדם אוגר, ובטוחים שבכך הם עושים מעשה חינוכי שיקנה לילד תחושת אחריות, מתחשק לי לייעץ להם שיירדו מזה. הרי תחושת האחריות של הילד תע' בור אחרי יום ואין עליה אחריות, ואז הם אלה שיצטרכו להאכיל את האוגר ולנקות לו את הכלוב, וממילא אחרי שבועיים האוגר יתפגר והם יצטרכו להתמודד עם תחושת האשמה על השקר שיספרו לילד, שהם שחררו את האוגר בארץ האוגרים, שם הוא עושה חיים ורוכב על חר'קון.

כשאני עומד בחנות בגדים בקניון ובוהה בבחור צעיר

ליר זוגתו, כשהוא עומד לרכוש

חליפת שלושה חלקים יוקר'

תית מצמר לקראת חתונה, יש

לי רצון עז להגיד לו שהחליפה

תשמש אותו רק לערב אחד בחייו

וחבל על הכסף, שעדיף להתח'ת

תן בטי'שירט ובלי 700 מוזמי

נים, ושהאמת, כמו שאני רואה

את מערכת היחסים עם הגב'רת

ועל סמך צפייה סלקטיבית

ב"חתונה ממבט ראשון" – עדיף

לו לבטל את החתונה כבר עכשיו ולהיפרד. גם ככה נראה לי שהיחידה שבאמת יישבר לה הלב מזה היא בעלת הח'נות, שהיתה בטוחה שמצאה פראייר שיקנה חליפה במ'חיר של יאכטה.

אם הייתי יכול, הייתי גם עומד מחוץ לחנות עם מראה אמיתית, לא זו השקרנית שיש בחנות ומוציאה כל אחד גבוה ורזה, מראה לו איך הוא באמת נראה בגורה הזאת, ומוכיח לו שאף שהמוכרת אמרה שהוא ממש מוכיר לה את לאונרדו דיקפריו, הוא יותר דומה ככה לספינה של הטיטאניק.